

Haftalık Gıda Güvenliği Gündemi

Gıda Güvenliği Derneği / Turkish Food Safety Association
28.176 takipçi

15 Temmuz 2026

Sayı: 136

Tarih: 15.07.2026

Hazırlayan: Gıda Güvenliği Derneği

"Tifo Mary" Kimdi ve Gıda Güvenliğini Nasıl Etkiledi?

Tıp ve gıda güvenliği tarihinde "Tifo Mary" (Typhoid Mary) olarak bilinen Mary Mallon'un hikayesi, halk sağlığı ve gıda hijyeni anlayışımızı derinden etkileyen önemli vakalardan biridir.

1869 yılında İrlanda'da doğan ve Amerika Birleşik Devletleri'ne göç eden Mary Mallon, 1900'lerin başında New York'taki ailelerin yanında aşçı olarak çalışıyordu. Kendisi hiçbir hastalık belirtisi göstermemesine rağmen, tifo hastalığına neden olan Salmonella typhi bakterisinin Kuzey Amerika'da tespit edilen ilk "sağlıklı taşıyıcısı" idi. Hazırladığı yiyecekler aracılığıyla bakteriyi farkında olmadan çalıştığı evlerdeki insanlara bulaştırıyordu. 1906 yılında çalıştığı bir evde tifonun ortaya çıkması üzerine araştırmalara başlayan sıhhi mühendis George Soper, hastalığın izini sürerek Mary'nin daha önce çalıştığı evlerin çoğunda da tifo vakaları yaşandığını bilimsel olarak ortaya çıkardı.

Ancak Mary Mallon hastalığı yaydığını kabul etmedi ve profesyonel aşçılık yapmayı bırakmayı reddetti. İlerleyen yıllarda bir daha aşçılık yapmamak şartıyla serbest bırakılmasına rağmen, ismini değiştirerek bir hastanenin mutfağında çalışmaya başladı ve burada 25 kişinin daha enfekte olmasına yol açtı. Bu durum üzerine North Brother Adası'nda zorunlu karantinaya alındı ve 1938'deki ölümüne kadar 26 yıldan fazla bir süreyi tecrit altında geçirdi. Bilimsel kayıtlara göre hayatı boyunca en az 51 ile 122 arasında insana hastalığı bulaştırmış ve 3 ile 5 arasında kişinin ölümüne neden olmuştur. Ölümünden sonra yapılan incelemelerde bakterinin safra kesesinde barınmaya devam ettiği saptanmıştır.

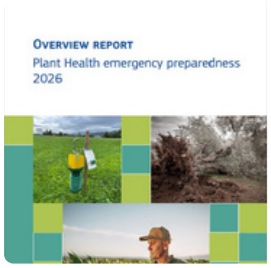
Mary Mallon vakası, gıda güvenliği ve epidemiyoloji alanında tarihi bir dönüm noktasıdır. Bu olay, tamamen sağlıklı görünen ve hiçbir belirti göstermeyen bireylerin bile gıda hazırlama süreçlerinde hastalıkları yayabileceğini kanıtlamış ve asemptomatik (belirtisiz) taşıyıcılık kavramının halk sağlığı literatürüne girmesini sağlamıştır.

Ülkemizden ve Dünyadan Haberler

🔸 Bu hafta (05.07.2026-11.07.2026) RASFF tarafından bildirilen Türkiye orijinli 9 bildirim bulunmaktadır. Kuru incirlerde okratoksin A; armutlarda asetamidprid; domates salçasında yabancı cisim (cam parçası); Nohutta taşlar; taze biberlerde Flonicamid ve Spirotetramat; incirlerde Okratoksin A; incir ezmesinde Okratoksin A tespit edilmiştir.

Application name
webgate.ec.europa.eu

🔸 Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan yeni rapor, AB üye ülkelerinin bitki sağlığı acil durumlarına hazırlık konusunda önemli ilerlemeler kaydettiğini, ancak bazı kritik eksikliklerin devam ettiğini ortaya koyuyor. Raporda, Avrupa'yı ekonomik, çevresel ve sosyal açıdan ciddi tehdit oluşturabilecek 400'den fazla Birlik karantina zararlısına karşı korumaya yönelik uygulamalar değerlendirildi. Üye devletlerin büyük çoğunluğunun zorunlu sürveyans programlarını yürüttüğü belirtilirken, üç ülkenin yasal süre dolmasına rağmen nihai araştırma programlarını Komisyona sunmadığı ifade edildi. Ayrıca, personel yetersizliği ve bazı öncelikli zararlılar için önerilen izleme yöntemlerinin tutarlı şekilde uygulanmaması, erken tespit ve müdahale çalışmalarını zayıflatabilecek önemli riskler arasında gösterildi.

Significant Advances in EU Plant Health Emergency Preparedness,...

Destructive plantpests - such as Xylella fastidiosa , the Japanese beetle, and citrus greening disease - continue to threaten Europe's agriculture, biodiversi...

ec.europa.eu

🔸 Avrupa Komisyonu, gıda ve yem güvenliği ile sınır ötesi resmi kontroller kapsamında yürütülen faaliyetleri özetleyen 2025 Alert and Cooperation Network (ACN) Yıllık Raporu'nu yayımladı. Rapor, AB ülkeleri arasında gıda güvenliği, yem güvenliği, gıda sahteciliği, bitki sağlığı ve hayvan refahına ilişkin bilgi paylaşımını sağlayan iRASFF sistemi üzerinden gerçekleştirilen bildirimleri ve eğilimleri ortaya koyuyor.

Reports and publications

Aselection of publicationsfromacross the Alert and Cooperation Network.
Food Safety

🔸 Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından kurulan uluslararası gıda standardı belirleme kuruluşu Codex Alimentarius Komisyonu gıda alerjen etiketlemesine ilişkin yeni uluslararası kılavuzunu kabul etti. İlgili kılavuz, gıda alerjisi bulunan tüketicilerin korunmasını güçlendirmeyi ve gereksiz önleyici alerjen etiketlemelerinin azaltılmasını amaçlıyor. Yeni kılavuz, "içerebilir" (may contain) ifadelerinin yalnızca bilimsel risk değerlendirmesi gerekli kıldığında kullanılmasını öngörüyor. Ayrıca, ilk kez gıdalardaki alerjenlerin güvenli olmayan seviyelerinin değerlendirilmesine yönelik risk ve bilim temelli eşik değerler sunuyor.

Kılavuzda öne çıkan mesajlar şunlar:

- Gıda alerjileri küresel bir halk sağlığı sorunudur.
- "İçerebilir" etiketleri yalnızca gerekli olduğunda kullanılmalıdır.
- Yeni yaklaşım uzun yıllara dayanan uluslararası bilimsel çalışmalara dayanmaktadır.
- Risk temelli etiketleme, tüketicilerin daha bilinçli seçim yapmasını destekleyecektir.
- Kılavuz, uluslararası ticarette etiketleme uygulamalarının uyumlaştırılmasına da katkı sağlayacaktır.

No more going nuts on food allergen labelling

Fivethingsto knowabouttherevised"maycontain" precautionary allergen labelling
Newsroom

🔸 Avrupa Parlamentosu, bitkisel ve laboratuvar ortamında üretilen gıda ürünlerinde "et" ve ete özgü bazı terimlerin kullanımını sınırlandıran düzenlemeyi kabul etti. 560 lehte, 75 aleyhte ve 25 çekimser oyla kabul edilen karar, 2025 sonundan bu yana devam eden yasama sürecinde önemli bir aşamayı oluşturuyor. Düzenleme kapsamında et, "hayvanların yenilebilir kısımları" olarak tanımlanırken, "et", "sığır eti", "domuz eti", "tavuk eti", "hindi eti", "ördek eti" ve "kuzu eti" gibi ifadelerin yalnızca hayvansal kaynaklı ürünlerde kullanılmasına izin veriliyor. Aynı kısıtlama, laboratuvar ortamında üretilen ürünler için de geçerli olacak. Düzenlemenin yürürlüğe girebilmesi için AB üye devletlerinin nihai onayı gerekiyor.

Final approval of new measures to support farmers in the food suppl...

On Tuesday, Parliamentapprovednew rulesto strengthen the contractual position of farmers and help stabilise their incomes.
europarl.europa.eu

🔸 Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayımlanan yeni tahminlere göre, beş yaşın altındaki çocuklar, güvenli olmayan gıdalardan kaynaklanan

hastalıklara yakalanma açısından daha büyük çocuklara ve yetişkinlere kıyasla yaklaşık üç kat daha yüksek risk taşıyor. Küresel nüfusun yalnızca %9'unu oluşturmalarına rağmen, bu yaş grubundaki çocuklar gıda kaynaklı hastalıkların yaklaşık üçte birini oluşturuyor. Özellikle ishal kaynaklı enfeksiyonlar bu yaş grubunda ciddi sağlık sorunlarına ve ölümlere yol açabiliyor. Ayrıca, gıdalarda bulunabilen metilcıva ve kurşun gibi kimyasal kirleticilere maruz kalmanın çocukların beyin gelişimini olumsuz etkileyerek uzun vadeli nörolojik ve gelişimsel sorunlara neden olabileceği vurgulanıyor. DSÖ'ye göre güvenli olmayan gıdalar her yıl dünya genelinde yaklaşık 866 milyon hastalık vakası ve 1,5 milyon ölüme neden oluyor. Bu yükün önemli bir bölümünün; güvenli su, sanitasyon ve hijyen uygulamalarının iyileştirilmesi, pastörizasyon gibi gıda güvenliği önlemlerinin yaygınlaştırılması ve savunmasız grupların sağlık hizmetlerine erişiminin artırılmasıyla önlenebileceği belirtiliyor.

Unsafe food causes 866 million illnesses and 1.5 million deaths...

Children aged less than five years face almost three times the risk of illness from unsafe food than older children and adults, according to new estimates...

who.int

🔸 BRCGS, Küresel Gıda Güvenliği Girişimi (GFSI) 2024 Kıyaslama Gereklilikleri ile uyumu sağlamak amacıyla Ambalaj Malzemeleri Standardı 7. Baskı için yeni Pozisyon Bildirisi (P708) yayımladı. Yeni pozisyon bildirisi, standardın en güncel GFSI kıyaslama kriterleri ve sektör beklentileriyle uyumunu sürdürmesini sağlayacak çeşitli güncellemeler içeriyor. Belirtilen değişiklikler, 10 Ağustos 2026 tarihinden itibaren gerçekleştirilecek tüm denetimlerde uygulanacak. Bu tarihe kadar sertifikalı tesislerin yeni gereklilikleri gözden geçirerek gerekli uyum çalışmalarını tamamlamaları bekleniyor.

p708-position-statement-for-issue-7-v-1-12-05-2026-effective-10-august-2026.pdf

P708: Position Statementsfor Issue 7 BRCGSGlobalStandardPackagingMaterials, Issue 7 Version 1: 12/05/2026 Page 1 of 4 Global Standar...

brcgs.com

🔸 İrlanda Gıda Güvenliği Kurumu, 14 Haziran 2026 itibarıyla Avrupa Birliği'nin yeni bal etiketleme düzenlemelerinin yürürlüğe girdiğini açıkladı. Yeni kurallar, özellikle balın menşe ülkesinin beyanına ilişkin daha ayrıntılı etiketleme şartları getiriyor. Düzenlemeye göre, karışık ballarda kullanılan tüm menşe ülkeleri, ağırlık sırasına göre azalan şekilde ve her ülkenin ürüne yüzdesel katkısı belirtilerek etikette yer almak zorunda olacak. Bu bilgilerin ayrıca ürünün ana görüş alanında, tüketiciler tarafından kolayca görülebilecek şekilde sunulması gerekecek. Yeni hükümler, 14 Haziran 2026'dan sonra üretilen, paketlenen, etiketlenen ve piyasaya arz edilen ballar için geçerli olacak. Önceki uygulamada ise "AB ballarının karışımı" veya "AB ve AB dışı balların karışımı" gibi genel ifadelerin kullanılması yeterli görülüyordu.

New EU labelling rules for honey | Food Safety Authority of Ireland

The Food Safety Authority of Ireland (FSAI)today welcomes the introduction of new EU labelling rules for honey, which came into effect on 14 June 2026....
Food Safety Authority of Ireland

🔸 Polonya Maliye Bakanlığı, Kamu Sağlığı Yasası kapsamında içeceklerde uygulanan şeker vergisinin artırılmasını ve verginin kapsamının konsantre ürünler ile diyet takviyelerini de kapsayacak şekilde genişletilmesini öngören yasa tasarısını duyurdu.

Tasarıya göre;

- 100 ml'de 5 gram veya daha az şeker ya da en az bir tatlandırıcı içeren içecekler için sabit vergi 0,50 PLN'den 0,70 PLN'ye çıkarılacak.
- 100 ml'de 5 gramı aşan her ilave gram şeker için uygulanan değişken vergi 0,05 PLN'den 0,10 PLN'ye yükseltilecek.
- Enerji içeceklerinde bulunan kafein veya taurin için uygulanan ek vergi artırılacak.
- İçecekler için uygulanabilecek azami vergi ise litre başına 1,20 PLN'den 1,80 PLN'ye çıkarılacak.

gov.pl | Serwis Rzeczypospolitej Polskiej

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym - Kancelaria...

Celeprojektuoraz informacjaoprzyczynachi potrzebie rozwiązań planowanych w projekcie: Projekt przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie ...
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

🔸 İsveç'te görülen bir davada, özel tıbbi amaçlı gıda üreten bir şirketin ambalajlarının ön yüzünde yer alan enerji değeri ve besin öğesi miktarlarına ilişkin bilgilerin kaldırılması yönündeki idari karar yargı tarafından onandı. Şirket, bu bilgilerin zorunlu beslenme bildiriminin gerekli bir tamamlayıcısı olduğunu savunurken, yetkili otorite bunların zorunlu beslenme beyanının yetkisiz tekrarı niteliğinde olduğunu değerlendirdi. Mahkeme, enerji değeri ve besin öğelerine ilişkin bu bilgilerin, zorunlu beslenme bildiriminin tekrarı olduğunu ve ürünün özelliklerini açıklayan ek bilgiler olarak değerlendirilemeyeceğine hükmettii. Bu görüş doğrultusunda İsveç Yüksek İdari Mahkemesi, idari işlemi hukuka uygun bularak şirketin itirazını reddetti.

https://www.domstol.se/en/supreme-administrative-court/news-archive/judgment-in-a-case-concerning-food-labelling/

🔸 Ticaret Bakanlığı tarafından, dijitalleşmeyle birlikte daha fazla reklam ve ilana maruz kalan tüketicilerin aldatıcı reklamlara karşı daha etkin korunması amacıyla “Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde” değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu değişikliklere ilişkin yeni Yönetmelik 33297 sayılı Resmi Gazete’de 01.07.2026 tarihinde yayınlanmıştır.

T.C. Ticaret Bakanlığı

T.C. Ticaret Bakanlığı

https://ticaret.gov.tr

🔸 Birleşik Krallık Gıda Standartları Ajansı, kamu hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak amacıyla kurumsal web sitesini merkezi hükümet platformu GOV.UK'ye taşıdığını duyurdu. Dijital dönüşüm kapsamında, FSA'nın önceki bağımsız internet adresi devre dışı bırakılırken, kullanıcıların kesintisiz erişimini sağlamak amacıyla otomatik yönlendirme sistemi devreye alındı. Böylece gıda güvenliği, ithalat-ihracat ve sınır kontrollerine ilişkin güncel düzenleyici rehberlere erişimde herhangi bir kesinti yaşanmayacak. Yeni yapı ile kurumun dijital altyapısının siber güvenliğinin güçlendirilmesi, işletme maliyetlerinin azaltılması ve kamu hizmetlerinin Birleşik Krallık hükümetinin ortak erişilebilirlik standartlarıyla uyumlu hale getirilmesi hedefleniyor.

The Food Standards Agency moves to GOV.UK

TheFSA's newhome – as partoftheGOV.UK website – provides a modern, user-friendly platform that will improve accessibility and convenience for the public.

GOV.UK

Derneğimizden Haberler

🚀 9. Uluslararası Gıda Güvenliği Kongresi

9. Uluslararası Gıda Güvenliği Kongresi, küresel ölçekte en kritik konulardan biri olan gıda güvenliğini ele almak üzere; alanında önde gelen uzmanları, akademisyenleri ve sektör profesyonellerini bir araya getiriyor.

#gıdagüvenliği #uluslararasıkongre #foodsafety #internationalcongres... İstanbul

📌 Bu tarihikaydedin! 🗓️ 5–6Kasım 2026 📍 Türkiye 9. Uluslararası Gıda Güvenliği Kongresi, küresel ölçekte en kritik konulardan biri olan gıda...

LinkedIn

🚀 Yaklaşan Eğitimler

2026 - Etiketleme Eğitimi

2026 - Gıda Güvenliği Sektöründe Yapay Zeka Uygulamaları

2026 - Gıda İşletmelerinde Olası Risk Farkındalığı ve Riskleri Değerlendirme Eğitimi

2026 - Gıda İşletmelerinde Hijyenik Tasarım ve GFSI Standartları Gereklilikleri

2026 - Gıda Güvenliği Kültürü ve İletişim

📣 Bizi Sosyal Medyada Takip Edin

Gıda güvenliğiyle ilgili güncel gelişmeler, bilimsel içerikler ve daha fazlası için sosyal medya hesaplarımızı takip edin:

- Instagram: https://www.instagram.com/gidaguvenligitr/?hl=tr
- X: https://x.com/gidaguvenligitr
- LinkedIn: https://www.linkedin.com/company/gida-guvenligi-dernegi/
- Facebook: https://www.facebook.com/gidaguvenligidernegi
- YouTube: https://www.youtube.com/user/GidaGuvenligiDernegi